JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS
PHILIPPE LÉGER
13 päivänä tammikuuta 2000 *

1. Erpelding, Luxemburgin kansalainen ja Itävallassa koulutuksensa saanut lääkäri, palasi Luxemburgiin harjoittaakseen siellä sisätautien erikoislääkärin ammattia toimivaltaisten viranomaisten suostumuksella.

Huolimatta hänen Itävallassa hankkimastaan sisätautien erikoislääkärin koulutuksesta, alana kardiologia, hän ei kuitenkaan saanut oikeutta käyttää kardiologian erikoislääkärin ammattinimikettä, koska Luxemburgin Ministre de la Santé (jäljempänä terveysministeri) vetosi siihen seikkaan, ettei kardiologia ole Itävallan viranomaisten tunnustama erikoisala.

2. Pääasian asianosaisten välinen riita-asia nostaa esille kysymyksen edellytyksistä, joiden täyttyessä yhdessä jäsenvaltiossa saatu ammattinimike tunnustetaan toisessa jäsenvaltiossa, sekä niistä yksityiskohdista, joiden mukaisesti samassa yhteydessä saatua tutkintonimikettä on lupa käyttää.

I Direktiivi 93/16/ETY

3. Tällä 5.4.1993 annetulla neuvoston direktiivillä 93/16/ETY pyritään helpottamaan lääkäreiden vapaata liikkuvuutta sekä heidän tutkintotodistustensa, todistustensa ja muiden muodollista kelpoisuutta osoittavien asiakirjojensa vastavuoroista tunnustamista. [1]

4. Direktiivin 6 artiklassa, jota sovelletaan lääketieteen erikoisalojen tutkintotodistuksiin, todistuksiin ja muihin muodollista kelpoisuutta osoittaviin asiakirjoihin, jotka ovat kahdelle tai useammalle jäsenvaltiolle yhteiset, säädetään seuraavaa:

"Jokaisen jäsenvaltion, jonka laeissa, asetuksissa tai hallinnollisissa määräyksissä on asiaa koskevia säännöksiä, on tunnustettava sellaiset tutkintotodistukset, todistukset ja muut muodollista kelpoisuutta osoittavat asiakirjat, jotka on annettu jäsenvaltioiden kansalaisille toisessa jäsenvaltiossa 24, 25, 27 ja 29 artiklan mukaisesti ja jotka on mainittu 7 artiklassa, siten, että kyseinen pätevyystodistus antaa jäsenvaltion alueella samat oikeudet kuin jäsenvaltion itsensä antamat pätevyystodistukset."

* Alkuperäinen kieli: ranska.

1 — EYVL L 165, s. 1 (jäljempänä direktiivi).

5. Lukuun ottamatta 7 artiklaa, 6 artiklassa mainituissa artikloissa koordinoidaan erikoisalojen lääkäreiden ammatin harjoittamista koskevia kansallisia säännöksiä pyrkimyksenä toisiaan vastaavien pätevyystodistusten vastavuoroinen tunnustaminen. [2] Niissä asetetaan erityisesti " — — tietyt vähimmäisvaatimukset erikoiskoulutukseen pääsemisestä, koulutuksen vähimmäiskestosta, opetuksen antamistavasta ja -paikasta, sekä koulutuksen valvonnasta". [3]

6. Direktiivin 7 artiklassa, siinä muodossa kuin se on Itävallan liittymisen jälkeen, säädetään: [4]

"1. Edellä 6 artiklassa tarkoitetut tutkintotodistukset, todistukset ja muut muodollista kelpoisuutta osoittavat asiakirjat vastaavat, jos ne ovat 5 artiklan 2 kohdassa lueteltujen toimivaltaisten viranomaisten ja toimielinten antamia, kyseisen erikoisalan koulutuksen osalta tämän artiklan 2 kohdassa lueteltuja nimikkeitä niiden jäsenvaltioiden osalta, joissa tällaista koulutusta annetaan.

2. Jäsenvaltioissa tällä hetkellä käytettävät nimikkeet, jotka vastaavat kyseistä erikoistumiskoulutusta, ovat seuraavat:

— —

— *kardiologia*:

— —

Luxemburg: cardiologie et angiologie

— — "

7. Direktiivin V luvussa, jonka otsikko on "Tutkintonimikkeen käyttö", olevassa 10 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

"Vastaanottavien jäsenvaltioiden on huolehdittava, että 2, 4, 6 ja 9 artiklan edellytykset täyttävillä jäsenvaltioiden kansalaisilla on oikeus käyttää säädettyä tutkintonimikettä tai tarvittaessa sen lyhennettä, joka on käytössä siinä jäsenvaltiossa, josta he ovat peräisin tai josta he tulevat, tämän valtion kielellä, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 19 artiklan soveltamista. Vastaan-

2 — Johdanto-osan 14 perustelukappale.

3 — Johdanto-osan 14 perustelukappale.

4 — Katso asiakirja Itävallan tasavallan, Suomen tasavallan ja Ruotsin kuningaskunnan liittymisehdoista ja niiden sopimusten mukautuksista, joihin Euroopan unioni perustuu (EYVL 1994, C 241, s. 21 ja EYVL 1995, L 1, s. 1) ja erityisesti liite I, XI, D, III, 1, d) alakohta.

ottavat jäsenvaltiot voivat vaatia, että nimikkeen jäljessä on mainittava sen antaneen laitoksen tai tutkintolautakunnan nimi ja sijaintipaikka."

II Pääasian tosiseikat ja menettely

8. Direktiivin VI luvun 19 artiklassa, jonka otsikko on "Säännökset, jotka helpottavat sijoittautumisoikeuden ja palvelujen tarjoamisen vapauden tehokasta käyttämistä lääkäreiden toiminnassa", todetaan seuraavaa:

"Jos lääkärintoimeen liittyvän ammattinimikkeen käyttö on vastaanottavassa jäsenvaltiossa säännelty, toisten jäsenvaltioiden kansalaisten, jotka täyttävät 2 artiklassa ja 9 artiklan 1, 3 ja 5 kohdassa säädetyt edellytykset, on käytettävä vastaanottavan jäsenvaltion ammattinimikettä, joka siinä valtiossa vastaa näitä kelpoisuusvaatimuksia, ja sen lyhennettä.

Edellä ensimmäistä alakohtaa sovelletaan myös erikoislääkärin ammattinimikkeiden käyttöön, sikäli kuin niitä käyttävät 4 ja 6 artiklassa ja 9 artiklan 2, 4, 5 ja 6 kohdassa säädetyt edellytykset täyttävät henkilöt". [5]

5 — Direktiivin 4 artikla vastaa kaikille jäsenvaltioille yhteisten erikoislääkäreiden muodollista kelpoisuutta osoittavien asiakirjojen vastavuoroisen tunnustamisen osalta 6 artiklaa, jossa säädetään kahdelle tai useammalle jäsenvaltiolle yhteisten nimikkeiden vastavuoroisesta tunnustamisesta. Direktiivin 9 artiklassa säädetään sellaisten lääkäreiden saavutetuista oikeuksista, joilla on jäsenvaltioiden antamia tutkintotodistuksia, todistuksia ja muita muodollista kelpoisuutta osoittavia asiakirjoja, jotka ovat osoituksena ennen tämän direktiivin täytäntöönpanoa alkaneesta koulutuksesta (kahdeksas perustelukappale).

9. Erpelding sai 30.3.1985 itävaltalaisen Doktor der gesamten Heilkunde -nimisen tutkintotodistuksen (todistus sikäläisestä lääketieteen tohtorin tutkinnosta), jonka antoi Innsbruckin yliopisto. Luxemburgin kansallinen opetusministeriö vahvisti tämän tutkintotodistuksen vastaavuuden 11.4.1986.

10. Erpelding sai 10.4.1991 Österreichische Ärztekammerilta (Itävallan lääkäriliitto) oikeuden harjoittaa lääkärin ammattia Facharzt für Innere Medizin -ammattinimikettä (sisätautien erikoislääkäri) käyttäen. Luxemburgin terveysministerin 29.8.1991 tekemällä päätöksellä Erpeldingille annettiin oikeus harjoittaa sisätautien erikoislääkärin ammattia Luxemburgissa.

11. Österreichische Ärztekammer antoi Erpeldingille 11.5.1993 Facharzt für Innere Medizin — Teilgebiet Kardiologie -tutkintotodistuksen (sisätautien erikoislääkäri — kardiologia). Luxemburgin terveysministeri antoi 9.7.1993 tekemällään päätöksellä Erpeldingille oikeuden käyttää sisätautien erikoislääkärin ammattinimikkeen lisäksi senkielistä tutkintonimikettä, jolla hän oli saanut koulutuksensa, eli nimikettä "Facharzt für Innere Medizin — Teilgebiet Kardiologie".

12. Erpelding ilmoitti 15.4.1997 terveysministerille, että koska hän aikoi keskittyä yksinomaan kardiologiaan, hän oli valmis luopumaan sisätautien erikoislääkärin ammattinimikkeestä edellyttäen, että hänelle annettaisiin lupa käyttää kardiologian erikoislääkärin ammattinimikettä.

13. Terveysministeri hylkäsi 25.4.1997 tekemällään päätöksellä tämän hakemuksen sillä perusteella, että koska kardiologian oppiaine ei ole Itävallan viranomaisten tunnustama erikoisala, Erpeldingille ei voitu myöntää oikeutta harjoittaa lääkärin ammattia tällä erikoisalalla. Ministeri totesi lisäksi, että hänen tehtävänään ei ole muuntaa ulkomaisia tutkintotodistuksia ja että Luxemburgin lainsäädännössä sallitaan ainoastaan tutkintotodistusten tunnustaminen sellaisina kuin ne ovat sanamuodoltaan.

14. Erpeldingin vaatimuksesta Luxemburgin Tribunal administratif kumosi tämän päätöksen 18.2.1988 tekemällään päätöksellä sillä perusteella, että se oli erityisesti direktiivin 93/16/ETY 19 artiklan vastainen.

15. Luxemburgin terveysministeri haki tähän päätökseen 31.3.1988 muutosta Luxemburgin Cour administrativelta.

III Ennakkoratkaisukysymykset

16. Cour administrative katsoi, että riidan ratkaiseminen edellyttää paitsi direktiivin 93/16/ETY lääkärin ammattinimikkeen käyttöä koskevan 19 artiklan, niin myös lääketieteen tutkintonimikkeen käyttöä koskevan 10 artiklan tulkintaa, ja se päätti lykätä asian käsittelyä ja pyytää ennakkoratkaisua yhteisöjen tuomioistuimelta.

17. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin kysyy:

"1) voidaanko lääkäreiden vapaan liikkuvuuden sekä heidän tutkintotodistustensa, todistustensa ja muiden muodollista kelpoisuutta osoittavien asiakirjojensa vastavuoroisen tunnustamisen helpottamiseksi annetun direktiivin 93/16/ETY 19 artiklaa soveltaa valtiossa, jossa on voimassa kyseistä alaa koskeva lainsäädäntö, sellaisen kantajan eduksi, jolla on toisessa jäsenvaltiossa hankittu tutkintotodistus, joka ei ole direktiivin 7 artiklassa olevassa erikoistumiskoulutuksen luettelossa, ja joka hakee toisessa jäsenvaltiossa hankkimansa koulutuksen nojalla lupaa käyttää vastaanottavassa jäsenvaltiossa vastaavaa ammattinimikettä?

Jos ensimmäiseen kysymykseen vastataan kieltävästi:

2) annetaanko kyseessä olevan direktiivin 10 artiklan säännöksessä toisessa jäsenvaltiossa hankitun tutkintotodistuksen omaaville henkilöille vain oikeus käyttää tutkintonimikettään ja tarvittaessa sen lyhennettä, vai onko direktiiviä päinvastoin tulkittava niin, että voidaan hyväksyä ainoastaan tutkintonimikkeen käyttäminen sen maan kielellä, jossa se on annettu, niin, että vastaanottavan valtion kielellä muotoiltuja ja sen nimikkeistön mukaisia vastaavia nimikkeitä ei saa käyttää?"

IV Ensimmäinen ennakkoratkaisukysymys

Alustavia huomioita

18. Koska kaikki asianosaiset ja muut huomautuksia esittäneet osapuolet eivät ole ymmärtäneet tätä kysymystä samalla tavalla, on syytä selvittää sen todellista merkitystä.

19. Erpeldingin mukaan ulkomaisen tutkintotodistuksen, joka oikeuttaa harjoittamaan erikoislääkärin ammattia, tunnustaminen on eri kysymys kuin tutkintonimikkeen käyttö. Vaikka hän ei vedä tästä ennakkoratkaisukysymyksen tutkittavaksi ottamista koskevia johtopäätöksiä, hän katsoo, että tässä tapauksessa on kysymys ainoastaan tutkintonimikkeen käytöstä. [6]

20. Tätä kantaa ei mielestäni voida hyväksyä.

21. Ensinnäkään kansallisessa tuomioistuimessa vireillä oleva asia ei rajoitu koskemaan vain oikeutta tutkintonimikkeen käyttöön. Asiassa on kyse myös ammattinimikkeen käyttöoikeudesta, mihin myös Erpelding itse viittaa siteeraamalla direktiivin 19 artiklaa ja huomauttamalla, että Tribunal administratif, jonka päätökseen haettiin muutosta ennakkoratkaisua pyytäneeltä tuomioistuimelta, katsoi, että hänellä on oikeus käyttää kardiologin ammattinimikettä.

22. Lisäksi vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan on yksinomaan kansallisen tuomioistuimen, jossa asia on vireillä ja joka vastaa annettavasta ratkaisusta, tehtävänä kunkin asian erityispiirteiden perusteella harkita, onko ennakkoratkaisu tarpeen asian ratkaisemiseksi ja onko sen yhteisöjen tuomioistuimelle esittämillä kysymyksillä merkitystä asian kannalta. Tämän vuoksi mikäli ennakkoratkaisukysymykset koskevat yhteisön oikeuden säännösten tulkintaa, kuten tässä tapauksessa, tuomioistuin on periaatteessa velvollinen antamaan ratkaisun. [7]

6 — Kirjallisten huomautusten sivut 2 ja 4.

7 — Katso esim. asia C-7/97, Bronner, tuomio 26.11.1998 (Kok. 1998, s. I-7791, 16 kohta).

23. Lisättäköön kuitenkin, että saman oikeuskäytännön mukaan EY:n perustamissopimuksen 177 artikla (josta on tullut EY 234 artikla), joka perustuu kansallisten tuomioistuinten ja yhteisöjen tuomioistuimen toimivaltuuksien selkeään erotteluun, ei salli yhteisöjen tuomioistuimen tutkia ennakkoratkaisupyynnön tekemisen perusteena olevia syitä. Tämän vuoksi kansallisen tuomioistuimen esittämä pyyntö voidaan jättää tutkimatta vain, jos on ilmeistä, että kansallisen tuomioistuimen pyytämällä yhteisön oikeuden tulkitsemisella ei ole mitään yhteyttä kansallisessa tuomioistuimessa käsiteltävän asian tosiseikkoihin tai kohteeseen. [8]

Ensimmäinen kysymys kuitenkin koskee selvästi ammattinimikkeen käyttöä, kuten todetaan ennakkoratkaisupyynnössä, jossa kansallinen tuomioistuin huomauttaa, että hakemus koskee " — — hakijan oikeutta käyttää kardiologian erikoislääkärin ammattinimikettä". [9] Ensimmäisen ennakkoratkaisukysymyksen täytyy tämän vuoksi tulkita merkitsevän pyyntöä saada selvitystä niistä edellytyksistä, joilla erikoislääkärin *ammattinimikkeen käyttö* voidaan hyväksyä.

24. Italian hallitus ehdottaa, että 19 artiklaa tulisi tulkita yhdessä direktiivin 9 artiklan 5 kohdan kanssa, jonka väitetään soveltuvan tähän tapaukseen. [10]

25. Tämä jälkimmäinen säännös, johon viitataan 19 artiklassa, koskee lääkäreiden ennen direktiivin voimaanpanoa saavuttamia oikeuksia. [11] Siinä säädetään nimenomaisesti, että jäsenvaltioiden on hyväksyttävä riittäväksi todisteeksi sellaisten jäsenvaltioiden kansalaisilta, joiden erikoislääkärin tutkintotodistukset, todistukset ja muut muodollista kelpoisuutta osoittavat asiakirjat eivät ole yhdenmukaisia 7 artiklassa säädettyjen kyseisessä jäsenvaltiossa vaadittujen nimikkeiden kanssa, näiden jäsenvaltioiden antamat tutkintotodistukset, todistukset ja muut muodollista kelpoisuutta osoittavat asiakirjat, *kun niiden liitteenä on vastaavuustodistus, jonka ovat allekirjoittaneet toimivaltaiset viranomaiset.* Tämä todistus osoittaa, että tutkintotodistukset, todistukset ja muut muodollista kelpoisuutta osoittavat asiakirjat on annettu 6 artiklassa mainittujen artiklojen mukaisesta koulutuksesta, ja että jäsenvaltio, joka on antanut kyseiset asiakirjat, rinnastaa ne 7 artiklassa tarkoitettuihin asiakirjoihin.

26. Italian hallituksen mukaan direktiivin 19 artiklaa on tulkittava siten, että 9 artiklan soveltuessa [12] ammattinimikkeen käyttö hyväksytään ainoastaan silloin, kun alkuperä- tai lähtöjäsenvaltio, joka on antanut kyseisen nimikkeen, on katsonut sen vastaavan 7 artiklassa mainittua nimikettä, sillä muutoin jokainen jäsenvaltio voisi yksipuolisesti päättää nimikkeiden vastaavuudesta. Kuitenkaan nyt esillä olevassa tapauksessa erikoislääkärin nimikettä, jonka tunnustamista pyydetään, ei sellaisenaan ole olemassa lähtövaltiossa.

27. Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan silloin, kun kysymykset on esitetty

8 — Ks. edellä alaviitteessä 7 mainittu asia C-7/97, tuomion 17 kohta.

9 — Ennakkoratkaisupyynnön 2 sivu.

10 — Kirjallisten huomautusten 1 kohta.

11 — Katso tämän ratkaisuehdotuksen alaviite 5.

12 — Vaikka tätä ei nimenomaisesti todetakaan, Italian hallitus näyttäisi perustavan viittauksensa 9 artiklaan siihen seikkaan, että Erpelding on saanut koulutuksensa sisätaudeissa, kardiologian sektorilla, Itävallassa, ennen tämän valtion liittymistä yhteisöön.

epätäsmällisesti, yhteisöjen tuomioistuimen on poimittava kaikista kansallisen tuomioistuimen esittämistä seikoista sekä pääasiaan liittyvistä asiakirjoista ne yhteisön oikeutta koskevat seikat, joita on syytä tulkita ottaen huomioon riidan kohde. [13]

28. Nyt esillä olevassa tapauksessa on syytä korostaa, ottamatta kantaa Italian hallituksen ongelmasta esittämään tulkintaan ja siihen, soveltuuko 9 artikla tapaukseen, että ensimmäisen ennakkoratkaisukysymyksen sanamuoto koskee 19 ja 7 artiklaa. Tämä muotoilu antaa ymmärtää, että ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pyytää 19 artiklan tulkintaa, siltä osin kuin siinä viitataan 6 artiklaan, joka puolestaan viittaa 7 artiklaan, pikemminkin kuin 9 artiklan tulkintaa, sillä mikään tapauksen asianhaaroista ei viittaa siihen, että se olisi voinut muodostaa perustan millekään Erpeldingin vaatimuksista.

29. Ennakkoratkaisupyynnöstä ei ilmene, että kansallinen tuomioistuin olisi pyytänyt yhteisöjen tuomioistuimen tulkintaa 9 artiklasta, vaikka 19 artiklassa viitataankin tähän säännökseen. Ensinnäkään Cour administrative ei miltään osin viittaa 9 artiklaan. Toisaalta Erpelding ei itsekään 15.4.1997 päivätyssä lupahakemuksessaan eikä kirjallisissa huomautuksissaan viittaa missään vaiheessa tarpeeseen saada 9 artiklassa tarkoitettu todistus, jolla tunnustetaan saavutettu oikeus harjoittaa erikoislääkärin ammattia, taikka tällaisen todistuksen olemassaoloon.

30. Ennakkoratkaisupyynnössä esitetystä tapauksen tosiseikkojen kuvauksesta ja pääasian menettelystä seuraa, että kansallisen tuomioistuimen käsiteltävänä olevan asian ratkaisu riippuu siitä, oikeuttaako se seikka, että toisessa jäsenvaltiossa saatu nimike ei sisälly 7 artiklan erikoistumiskoulutusta koskevaan luetteloon, sen, että vastaanottavan valtion toimivaltaiset viranomaiset kieltäytyvät hyväksymästä vastaavan ammattinimikkeen käytön. [14]

31. Siten voidaan katsoa, että ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tarkoittaa tällä kysymyksellä sitä, onko direktiivin 19 artiklan vastaista, että jäsenvaltio, jossa erikoislääkärin ammatin harjoittaminen on säännelty, kieltäytyy hyväksymästä sitä, että yksi sen kansalaisista, jolla on toisessa jäsenvaltiossa saatu erikoislääkärin pätevyystodistus, saisi käyttää vastaanottavan valtion erikoislääkärin ammattinimikettä, sillä perusteella, että lähtöjäsenvaltion pätevyystodistus, ei vastaa mitään direktiivin 7 artiklassa mainituista nimikkeistä.

13 — Katso esimerkiksi asiassa C-107/98, Teckal, 18.11.1999 annettu tuomio (Kok. 1999, s. I-8121, 34 kohta).

14 — Cour administrative huomauttaa itse asiassa ennakkoratkaisupyynnön sivulla 4, että " — — asianosaiset ovat eri mieltä siitä, onko nyt käsiteltävänä olevan asian kaltaisessa asiassa, jossa [kardiologian] tutkintotodistusta ei ole Itävallan osalta otettu direktiivin 7 artiklassa olevaan erikoisalojen luetteloon — 6 ja 7 artiklaa on sovellettava Luxemburgiin, jossa tämä ala on säännelty —, hakijalle kuitenkin myönnettävä lupa käyttää Luxemburgissa [kardiologian] erikoislääkärin nimikettä — — ".

Oikeus kieltää ammattinimikkeen käyttö

32. Kuten komissio huomauttaa, direktiivissä eritellään seuraavanlaiset erikoislääkärin pätevyystodistukset:

— erikoislääkärin pätevyystodistukset, jotka tunnustetaan *saavutettuina oikeuksina* 9 artiklassa. Direktiivin kahdeksannen perustelukappaleen mukaan on asianmukaista " — — antaa säännöksiä saavutetuista oikeuksista ottaen huomioon jäsenvaltioiden antamat tutkintotodistukset, todistukset ja muut muodollista kelpoisuutta koskevat asiakirjat, jotka ovat osoituksena ennen tämän direktiivin täytäntöönpanoa alkaneesta koulutuksesta";

— erikoislääkärin pätevyystodistukset, jotka ovat yhteiset *kaikille jäsenvaltioille*, ja jotka vastaavat kysymyksessä olevaa erikoistumiskoulutusta, joiden nimikkeet jokaisen jäsenvaltion osalta sisältyvät direktiivin 5 artiklan 3 kohtaan. Direktiivin 4 artiklan mukaan tällaisen pätevyystodistuksen haltijalla on oikeus siihen, että kyseinen asiakirja tunnustetaan vastavuoroisesti koko yhteisössä;

— erikoislääkäriin pätevyystodistukset, jotka ovat *kahdelle tai useammalle jäsenvaltiolle* yhteiset ja jotka ovat osoituksena erikoistumiskoulutuksesta, jonka nimike, niiden jäsenvaltioiden osalta, joissa annetaan erikoistumiskoulutusta, mainitaan direktiivin 7 artiklan 2 kohdassa. Direktiivin 6 artiklan mukaan tällaisen pätevyystodistuksen haltija on oikeutettu siihen, että kyseinen asiakirja tunnustetaan vastavuoroisesti niissä yhteisön jäsenvaltioissa, joissa annetaan erikoistumiskoulutusta, jonka päätteeksi tällainen pätevyystodistus annetaan. Kardiologia mainitaan tällaisena koulutuksena 7 artiklan 2 kohdassa.

33. Otsikon "kardiologia" alla tässä säännöksessä mainitaan Luxemburgin osalta nimike "cardiologie et angiologie". Itävallan kohdalla ei tätä vastoin mainita mitään nimikettä.

34. Tästä täytyy päätellä, että Luxemburgissa annettava pätevyystodistus on osoituksena erikoisalan lääketieteen koulutuksesta sekä kardiologian että angiologian aloilla, kun taas Itävallassa, jossa ei anneta tällaista koulutusta, ei tunneta vastaavaa nimikettä.

35. Tämän vuoksi Luxemburg ei ole velvollinen antamaan Itävallassa annetulle erikoislääkärin pätevyystodistukselle, joka koskee kardiologian erikoisalaa, samoja vaikutuksia alueellaan kuin kansalliselle pätevyystodistukselle, joka annetaan Luxemburgissa kardiologian ja angiologian aloilla annetun koulutuksen perusteella.

36. Siltä osin kuin kyse on paitsi erikoislääkärin pätevyystodistusten tunnusta-

misesta että vastaavan ammattinimikkeen käyttöoikeuden tunnustamisesta, on syytä huomata, että tunnustamiseen soveltuvat samat edellytykset, mikä voidaan todeta myös direktiivin 19 artiklan tarkastelun perusteella.

37. Direktiivin 19 artiklan 2 kohdasta seuraa, että erikoislääkärin ammattinimikkeen käyttö riippuu siitä, täyttääkö erikoislääkäri 6 artiklassa asetetut edellytykset; tässä artiklassa viitataan 24, 25, 27 ja 29 artiklassa koulutukselle asetettuihin vaatimuksiin sekä sellaisen pätevyystodistuksen hallintaan, joka on annettu 7 artiklan 2 kohdassa tarkoitetusta koulutuksesta. Tämä viittaus koulutukselle asetettuihin vaatimuksiin, joista riippuvat sekä toisessa jäsenvaltiossa annettujen pätevyystodistusten tunnustaminen, jolloin niillä katsotaan olevan oikeusvaikutuksia vastaanottavan valtion alueella, että oikeus käyttää viimeksi mainitussa valtiossa käytössä olevaa ammattinimikettä, osoittaa siten, että erikoislääkärin ammatin harjoittamisella on läheinen yhteys oikeuteen käyttää vastaavaa ammattinimikettä.

38. Toisin sanoen 6 artiklassa tarkoitettujen koulutukselle asetettujen vaatimusten noudattamisesta seuraa se, että vastaanottavan jäsenvaltion, jossa annetaan kyseessä olevaa erikoistumiskoulutusta, on tunnustettava alkuperä- tai lähtöjäsenvaltiossa annettu vastaava tutkintotodistus ja myönnettävä oikeus käyttää vastaavaa ammattinimikettä.

39. Toisaalta mikäli näitä vaatimuksia ei noudateta, tai mikäli 7 artiklassa ei mainita vastaavaa koulutusta, vastaanottava jäsenvaltio vapautuu velvollisuudesta myöntää lupa ammatin harjoittamiselle ja velvollisuudesta tunnustaa oikeus käyttää ammattinimikettä.

40. Koska vastaanottavan jäsenvaltion laeissa, asetuksissa tai hallinnollisissa määräyksissä on direktiivin 6 artiklassa tarkoitettuja asiaa koskevia säännöksiä vastaanottavan jäsenvaltion ei voida edellyttää samaistavan toisen jäsenvaltion antamaa ammattinimikettä omiin ammattinimikkeisiinsä saamatta selvitystä siitä, että 24, 25, 27 ja 29 artiklassa, joihin viitataan 6 artiklassa, koulutukselle asetetut vähimmäisvaatimukset on täytetty.

41. Kuten myös direktiivin otsikosta selvästi ilmenee, direktiivillä pyritään lääkäreiden vapaan liikkuvuuden sekä heidän tutkintotodistustensa, todistustensa ja muiden muodollista kelpoisuutta osoittavien asiakirjojensa vastavuoroisen tunnustamisen helpottamiseen, mistä seuraa, että toisessa jäsenvaltiossa koulutuksensa saaneiden lääkäreiden täytyy voida hyödyntää sijoittautumisvapautta sekä vapautta tarjota palveluita toisessa jäsenvaltiossa.

Näiden päämäärien saavuttaminen edellyttää paitsi kaiken kansallisuuteen perustuvan syrjinnän kieltämistä,[15] myös todellisia toimenpiteitä näiden vapauksien

15 — Johdanto-osan toinen perustelukappale.

tehokkaan käytön helpottamiseksi, kuten toimenpiteitä, joilla mahdollistetaan se, että jäsenvaltio tunnustaa toisessa jäsenvaltiossa annetut pätevyystodistukset. [16]

42. Kuitenkaan, suuremmassa määrin kuin muun toiminnan tai muiden ammattien suhteen, lääkäreiden vapaata liikkuvuutta ei voida toteuttaa ilman varotoimenpiteitä, joilla varmistetaan se, että toisessa paikassa saatu koulutus tai kokemus ovat riittäviä kansanterveyden vaatimusten turvaamisen kannalta. [17]

43. Eri jäsenvaltioiden vaatimusten lähentäminen koulutukselle asetettavilla vähimmäisedellytyksillä vastaa siten yhteen tämän alueen välttämättömistä tarpeista.

44. Siten on ymmärrettävää, että vaikka pätevyystodistusten automaattinen tunnustaminen on tae tehokkuudesta henkilöiden ja palveluiden vapaan liikkuvuuden vapauttamisprosessissa, sitä voidaan kuitenkin edellyttää erityisesti lääketieteen alan palvelusten osalta ainoastaan sillä edellytyksellä, että alkuperä- tai lähtöjäsenvaltio on antanut takeita yhteisön kansalaisten alueellaan saaman koulutuksen laadusta.

45. Kuitenkaan komission mukaan, jonka näkemystä ei ole tässä suhteessa vastustettu, asiaa koskeva Itävallan lainsäädäntö (Österreichische Ausbildungsordnung) ei tunne kardiologian erikoislääkärin ammattia. Tämä oppiaine muodostaa täydentävän erikoistumisjakson, joka liittyy sisätautien erikoistumiskoulutuksen perusvaiheeseen. Komissio on täsmentänyt, että kardiologian maininnan puuttuminen direktiivistä Itävallan osalta selittyy sillä, että tässä valtiossa kardiologian erikoistumiskoulutus ei tiukasti katsoen täytä koulutuksen vähimmäiskestolle 27 artiklassa asetettuja vaatimuksia, eli vähintään neljän vuoden koulutusta kyseessä olevalla erikoisalalla. Kardiologia täydentää sisätautien peruskoulutusta, jonka kesto on viisi vuotta, jaksolla, jonka kesto on kaksi vuotta. [18]

46. Koska lähtövaltiossa ei ole noudatettu koulutukselle asetettuja vähimmäisedellytyksiä eikä nimikettä "cardiologie" mainita 7 artiklan 2 kohdassa tämän valtion osalta, Luxemburgin suurherttuakunnan toimivaltaisilla viranomaisilla on vapaus olla puoltamatta hakemusta saada oikeus käyttää tämän erikoisalan vastaavaa ammattinimikettä alueellaan.

47. Se seikka, että pääasian vastaajan mukaan [19] hänellä oli " — — oikeus toimia kardiologian erikoisalalla Luxemburgissa ja että hänellä oli siellä kardiologian vastaanotto useiden vuosien ajan" on tosi-

16 — Johdanto-osan kolmas ja viides perustelukappale.

17 — Katso EY:n perustamissopimuksen 57 artiklan 3 kohta (josta on muutettuna tullut EY 47 artiklan 3 kohta), jonka mukaan lääkärinammattia koskevien rajoitusten asteittainen poistaminen riippuu sen harjoittamisen edellytysten yhteensovittamisesta eri jäsenvaltioissa.

18 — Kirjallisten huomautusten 15 ja 16 kohta.

19 — Erpeldingin kirjallisten huomautusten sivu 4.

asia, jota yhteisöjen tuomioistuimen ei tarvitse tutkia siitäkään syystä, että toinen pääasian asianosaisista on sen kiistänyt. Ennakkoratkaisupyynnöstä nimittäin ilmenee, että terveysministeri on 25.4.1997 päivätyllä kirjeellään kieltänyt Erpeldingiltä oikeuden toimia lääkärinä kardiologian erikoisalalla.[20] Tästä syystä on syytä keskittyä ennakkoratkaisua pyytäneen tuomarin kuvaamaan tosiseikastoon.

48. Ennakkoratkaisupyynnön tehneen tuomioistuimen, jota on vaadittu kumoamaan Luxemburgin viranomaisten tekemä kieltopäätös, tulee ottaa huomioon se seikka, että direktiivin 19 artiklassa ei estetä jäsenvaltiota, jossa erikoislääkärin ammatti on säännelty, kieltämästä yhtä kansalaistaan, joka on hankkinut erikoislääkärin pätevyystodistuksen toisessa jäsenvaltiossa, käyttämästä vastaanottavan valtion ammattinimikettä sillä perusteella, että lähtövaltion pätevyystodistus ei vastaa yhtä direktiivin 7 artiklassa säädetyistä nimikkeistä.

49. Kuitenkin kokonaiskuvan täydentämiseksi on syytä täsmentää jäsenvaltioille asetettujen velvollisuuksien täsmällistä laajuutta silloin, kun jäsenvaltiolle on tehty hakemus ammattinimikkeen käytön sallimisesta tilanteessa, jossa direktiivin mukaan tätä nimikettä ei voida tunnustaa. Voidaan kysyä, salliiko 19 artikla tällaisessa tapauksessa kuitenkin hakemuksen hyväksymisen kelpoisuuksien vertaamisen perusteella.

Kuinka laaja on jäsenvaltioiden velvollisuus verrata kelpoisuuksia

50. Suomen hallitus katsoo, että jäsenvaltiolla on velvollisuus vertailla tietoja ja taitoja, ja nostaa esille kysymyksen Vlassopoulou-tapauksen soveltumisesta tähän tapaukseen.[21]

Suomen hallitus myöntää, että 19 artiklan vaatimuksia ei ole täytetty, koska kardiologian erikoisalaa ei mainita 7 artiklassa Itävallan osalta ja koska oikeudenkäyntiaineistosta ei ilmene, että Erpelding olisi esittänyt 9 artiklan 5 kohdassa tarkoitetun vastaavuustodistuksen, mutta se katsoo tästä huolimatta, että vastaanottava jäsenvaltio ei voi hylätä hakemusta tutkimatta, vastaavatko tiedot ja taidot, joista pätevyystodistus on osoituksena, tämän jäsenvaltion vaatimuksia.[22]

20 — Sivu 3.

21 — Asia C-340/89, Vlassopoulou, tuomio 7.5.1991 (Kok. 1991, s. I-2357; Kok. Ep. XI, s. I-201).

22 — Kirjallisten huomautusten 4 ja 5 kohta.

Suomen hallitus väittää, että tämä vaatimus perustuu perustamissopimuksen sijoittautumisvapautta koskeviin määräyksiin sekä yhteisöjen tuomioistuimen asiaa koskevaan oikeuskäytäntöön, erityisesti aikaisemmin mainittuun tuomioon asiassa Vlassopoulou.

51. Muistettakoon, että tässä tapauksessa pääasian kantaja, Ateenan asianajajayhteisöön kuuluva Kreikan kansalaisuuden omaava asianajaja, jätti hakemuksen tullakseen hyväksytyksi Saksassa Mannheimin asianajajayhteisöön. Hänen hakemuksensa hylättiin sillä perusteella, että hän ei täyttänyt tuomarin virkaa varten vaadittuja pätevyysvaatimuksia, joita asianajajan ammatissa toimiminen edellyttää.

52. Kreikkalaisten tutkintotodistustensa lisäksi Vlassopoulou oli suorittanut oikeustieteen tohtorin tutkinnon saksalaisessa yliopistossa ja hän oli työskennellyt viisi vuotta Saksassa oikeudellisena neuvonantajana.

53. Yhteisöjen tuomioistuimelta kysyttiin, edellyttikö EY:n perustamissopimuksen 52 artikla (josta on tullut EY 43 artikla) toimivaltaisten viranomaisten, joiden vastuulla on asianajajan ammatin harjoittamisen oikeutta koskevien hakemusten käsittely, ottavan huomioon muissa jäsenvaltioissa saadut pätevyystodistukset ja hakijan ammatillisen kokemuksen.

54. Huomautettuaan, että " — — kun tiettyyn ammattiin pääsyn edellytyksiä ei ole yhdenmukaistettu, jäsenvaltioilla on oikeus määrätä ammatin harjoittamisen edellyttämistä tiedoista ja taidoista ja vaatia mainitut tiedot ja taidot osoittavan tutkintotodistuksen esittämistä",[23] tuomioistuin katsoi, että vaikka kansallisia pätevyysedellytyksiä sovellettaisiin ilman kansallisuuteen perustuvaa syrjintää, ne voivat rajoittaa sijoittautumisvapauden käyttämistä, jos niissä ei oteta huomioon asianomaisen jo toisessa jäsenvaltiossa hankkimia tietoja ja taitoja.[24]

55. Tuomioistuin päätteli tästä, että " — — jäsenvaltion, jolle on jätetty hakemus sellaisen ammatin harjoittamiseksi, jonka harjoittamisen edellytyksenä kansallisen oikeuden mukaan on tutkintotodistus tai ammatillinen pätevyys, on otettava huomioon sellaiset tutkintotodistukset, todistukset ja muut muodollista kelpoisuutta osoittavat asiakirjat, jotka asianomainen on hankkinut harjoittaakseen kyseistä ammattia toisessa jäsenvaltiossa, vertaamalla kyseisten tutkintotodistusten osoittamaa kelpoisuutta ja kansallisissa säännöissä vaadittuja tietoja ja taitoja." [25]

56. Toisessa jäsenvaltiossa erilaisella koulutuksella tai ammattia harjoittamalla hankittua kelpoisuutta ei voi siten pitää merkityksettömänä.

23 — Em. asia Vlassopoulou, tuomion 9 kohta.
24 — Em. asia Vlassopoulou, tuomion 15 kohta.
25 — Em. asia Vlassopoulou, tuomion 16 kohta.

57. Esille nousee kysymys siitä, voidaanko vastaanottavalla jäsenvaltiolla katsoa olevan sama velvollisuus ottaa huomioon Erpeldingin kelpoisuus nyt esillä olevassa tapauksessa.

58. Mielestäni tällaista velvollisuutta ei ole, koska ammatin harjoittamisen aloittamisen edellytykset on yhdenmukaistettu siten, että tuloksena on tutkintojen vastavuoroinen tunnustaminen.

59. Aiemmin mainittu tuomio asiassa Vlassopoulou sekä sitä seuraavat tuomiot [26] on annettu tilanteessa, jossa kyseinen ammatti ei kuulunut vastavuoroisen tunnustamisen järjestelmään.

60. On ymmärrettävää, että tällaisen järjestelmän käyttöönotto vapauttaa jäsenvaltiot velvollisuudesta vertailla pätevyystodistuksia ja hankittua kokemusta, sillä sektorikohtaisilla harmonisointidirektiiveillä ja yleisillä vastavuoroisen tunnustamisen järjestelmillä pyritään niiden omien menetelmien mukaisesti juuri vertailuja tekemällä määrittelemään nämä vastaavuudet. [27]

61. Se, mitä Vlassopoulou-oikeuskäytäntö — joka asettaa yleisiä suuntaviivoja, joita jäsenvaltioiden on noudatettava, mutta jättää niille tietyn harkintamarginaalin vastaavuuden määrittelytavan osalta [28] — edellyttää jäsenvaltioilta, on yhdenmukaistettu, selkeytetty ja kodifioitu yhteen tekstiin perustamissopimuksen 57 artiklan perusteella annetuilla direktiiveillä. Tämän kaltaisen direktiivin pääasiallinen merkitys on kuitenkin siinä, että jäsenvaltioiden on vastaisuudessa tiettyjä poikkeuksia lukuun ottamatta tunnustettava kaikki pätevyystodistukset, jotka vastaavat koulutukselle asetettuja yhdenmukaistettuja vaatimuksia tietyllä sektorilla.

Sitä paitsi, kuten komissio aiheellisesti totesi suullisessa käsittelyssä, direktiivin 8 artikla jo vastaa Vlassopoulou-oikeus-

26 — Katso esim. asia C-104/91, Aguirre Borrell ym., tuomio 7.5.1992 (Kok. 1992, s. I-3003); asia C-319/92, Haim, tuomio 9.2.1994 (Kok. 1994, s. I-425; Kok. Ep. XV, s. I-23); asia C-375/92, komissio v. Espanja, tuomio 22.3.1994 (Kok. 1994, s. I-923); asia C-164/94, Aranitis, tuomio 1.2.1996 (Kok. 1996, s. I-135) ja asia C-234/97, Fernández de Bobadilla, tuomio 8.7.1999 (Kok. 1999, s. I-4773, jäljempänä "Vlassopoulou-oikeuskäytäntö").

27 — Muistettakoon, että sektorikohtaisten tutkintojen vastavuoroista tunnustamista koskevien säätöjen lisäksi, joita annettiin seitsemästä ammatista (lääkärit, sairaanhoitajat, hammaslääkärit, eläinlääkärit, kätilöt, farmaseutit ja arkkitehdit) vuosien 1975 ja 1985 välillä on laadittu kaksi yleistä tunnustamisjärjestelmää. Sektorikohtaiset järjestelmät asettavat tutkintojen tunnustamisen edellytykseksi ammattiin pääsyä ja sen harjoittamista koskevien koordinoitujen vähimmäisedellytysten noudattamisen. Ottaen huomioon yhdenmukaistamisen monimutkaisuuden ja siitä seuraavan sisämarkkinoiden toteuttamisen hitauden sijoittautumisvapauden ja palveluiden tarjoamisen vapauden alueilla, yleisjärjestelmät ovat täydentäneet sektorikohtaisia järjestelmiä tukeutumalla keskinäisen luottamuksen periaatteeseen, jonka perusteella jäsenvaltioissa annetun säänneltyihin ammatteihin pääsyn ja niiden harjoittamisen edellytyksenä olevien koulutusten oletetaan olevan vertailukelpoisia eri jäsenvaltioissa.

28 — Vlassopoulou-oikeuskäytäntö edellyttää jäsenvaltioiden tässä suhteessa ottavan huomioon toisessa jäsenvaltiossa saadut pätevyystodistukset vertaamalla tietoja ja taitoja, josta ne ovat osoituksena, sekä vaadittuja tietoja ja taitoja. Kelpoisuuden vastaavuuden ainoana kriteerinä on tietojen ja taitojen taso, joita kyseessä olevan pätevyystodistuksen voidaan katsoa osoittavan. Jäsenvaltiot voivat tästä huolimatta ottaa huomioon objektiiviset erot, joita liittyy sekä kyseisen ammatin juridiseen sääntelyyn lähtövaltiossa että sen harjoittamisen alaan.

käytännön asettamia vaatimuksia. Tämän artiklan 2 kohdasta seuraa, että vastaanottavan jäsenvaltion on saatuaan hakemuksen yhteisön kansalaiselta, jonka erikoislääkärin pätevyystodistusta ei ole annettu 6 artiklassa tarkoitettujen vaatimusten mukaisesti, otettava kokonaan tai osittain huomioon tämän kansalaisen suorittamat koulutusjaksot, joista alkuperä- tai lähtöjäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset ovat antaneet hänelle tutkintotodistuksen, edellyttäen, että koulutusjaksot vastaavat vastaanottavassa jäsenvaltiossa vaadittavia kyseisen erikoistumiskoulutuksen koulutusjaksoja. direktiivin 8 artiklan 3 kohdan mukaan vastaanottava jäsenvaltio voi siten edellyttää lisäkoulutusta.

62. Mikäli direktiivien säännösten lisäksi jäsenvaltiolla olisi Vlassopoulou-oikeuskäytännön nojalla velvollisuus tutkia sellaisen ammatin harjoittamista ja ammattinimikkeen käyttämistä koskevat hakemukset, joiden tunnustamisesta ei ole säädetty direktiivissä, direktiivin yhdenmukaistava vaikutus ja saavutetun koordinaation taso saattaisivat vaarantua. Koulutukselle asetetut vähimmäisvaatimukset voitaisiin jättää huomiotta, ja näin voitaisiin kaiken lisäksi tehdä eri jäsenvaltioissa eri edellytyksillä. Tällaiset epäjohdonmukaisuudet vähentäisivät lisäksi sovellettavan yhteisön oikeuden selkeyttä. Ne vaarantaisivat viime kädessä yhteisön kansalaisten etua siinä suhteessa, että kansalaiset joutuisivat objektiivisesti arvioiden useammin kärsimään yhdenvertaisuuden periaatteen loukkauksista, jotka seuraavat eri jäsenvaltioiden erilaisista arviointikriteereistä.

63. Nämä perusteet sotivat sitä vastaan, että jäsenvaltiolla olisi velvollisuus tutkia muiden kriteerien perusteella hakemus, joka koskee harmonisointidirektiivillä säänneltyyn ammattiin pääsyä tai sen harjoittamista, silloin kun hakemukset eivät täytä direktiivillä asetettuja vaatimuksia. Nämä perusteet eivät myöskään puolla sitä, että jäsenvaltio voisi spontaanisti päättää hyväksyä hakemuksen. [29] Tästä seuraa, että mitään hakemusta, joka kuuluu direktiivin soveltamisalaan, ei voida hyväksyä muilla perusteilla kuin niillä, joista säädetään direktiivissä.

V Toinen ennakkoratkaisukysymys

64. Tällä kysymyksellä ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee direktiivin 10 artiklan merkitystä tapauksessa, jossa toisessa jäsenvaltiossa saadun ammattinimikkeen käyttöä ei hyväksytä vastaanottavassa jäsenvaltiossa 19 artiklan nojalla.

65. Tämä tuomioistuin tiedustelee, pitääkö 10 artiklaa tällaisessa tapauksessa tulkita siten, että toisessa jäsenvaltiossa annetun tutkintonimikkeen haltija voi tällöin käyttää nimikettä vain alkuperä- tai lähtöjäsenvaltion kielellä vai, päinvastoin, onko

29 — Todettakoon, että asiassa Fernández de Bobadilla annetun tuomion, johon on aiemmin viitattu, 27 kohdassa katsottiin, että " — — jos jompikumpi direktiiveistä — — soveltuu asiaan, jäsenvaltion julkisoikeudellinen yksikkö, jolla on velvollisuus noudattaa kyseeseen tulevassa direktiivissä vahvistettuja säännöksiä, ei voi tämän jälkeen vaatia, että kansallisen toimivaltaisen viranomaisen olisi pitänyt tunnustaa hakijan tutkintonimikkeiden vastaavuus."

hänellä oikeus käyttää tätä nimikettä vastaanottavan jäsenvaltion kielellä vai vieläpä oikeus käyttää vastaanottavan jäsenvaltion vastaavaa tutkintonimikettä.

66. Direktiivin 10 artiklan 1 kohdan sanamuoto vastaa tähän kysymykseen, kun kohtaa luetaan direktiivin yhdeksännen perustelukappaleen valossa.

67. Direktiivin 10 artiklan 1 kohta, kuten todettu, antaa jäsenvaltioiden kansalaisille, jotka täyttävät 6 artiklan edellytykset, oikeuden " — — käyttää säädettyä tutkintonimikettä tai tarvittaessa sen lyhennettä, joka on käytössä siinä jäsenvaltiossa, josta he ovat peräisin tai josta he tulevat, tämän valtion kielellä".

68. Tämä säännös antaa sanamuotonsa mukaan toisissa jäsenvaltioissa koulutuksensa saaneille lääkäreille tietyn oikeuden ja vastaanottaville jäsenvaltioille velvollisuuden kunnioittaa tätä oikeutta.

69. Kun yhdeksännessä perustelukappaleessa täsmennetään, että ammattinimikkeen käyttö tulee sallia vain alkuperätai lähtöjäsenvaltion kielellä siinä kuitenkin rajataan tämän oikeuden ulottuvuutta. Oikeuden rajoitusta, jonka mukaan nimikettä saa käyttää vain alkuperäisellä kielellä, perusteellaan sillä, että "direktiivi tutkintotodistusten vastavuoroisesta tunnustamisesta ei välttämättä merkitse kyseisten tutkintotodistusten edellyttämän koulutuksen vastaavuutta". [30]

70. Toisin sanoen, vaikka lääkäreiden sijoittautumisvapaus voidaan turvata tutkintotodistusten vastavuoroisella tunnustamisella, joka on tehty mahdolliseksi koulutukselle asetettavia edellytyksiä koskevalla vähimmäiskoordinaatiolla, kyseinen koulutus — sekä nimike, jolla sitä annetaan — ei voi olla kaikissa tapauksissa tarkalleen samanlainen kaikissa asianomaisissa jäsenvaltioissa.

71. Tilanne on eri kuin ammattinimikkeiden kohdalla, jotka antavat oikeuden harjoittaa tiettyä ammattia.

Kun yhdessä jäsenvaltiossa annetun ammattinimikkeen on annettava vastaavat oikeudet toisen jäsenvaltion alueella, on luonnollista, että lääkärillä, johon tunnustamista sovelletaan, on oikeus käyttää vastaavaa ammattinimikettä vastaanottavassa jäsenvaltiossa. Tämä oikeus on olennainen osa nimikkeelle myönnetyn vastaavuuden vaikutuksista, sillä ilman sitä lääkärillä ei olisi kaikkia niitä tunnusmerkkejä, jotka mahdollistavat vastaanottavassa jäsenvaltiossa jo toimivien lääkäreiden tunnistamisen. Ammattinimikkeen

30 — Yhdeksäs perustelukappale.

käyttö toisella kielellä herättäisi suurella todennäköisyydellä epäilyksiä sen suhteen, onko asianomaisella todellinen oikeus harjoittaa lääkärin ammattia, mikä aiheuttaisi vakavan esteen sijoittautumisvapaudelle.

72. Toisaalta, tutkintonimikkeen hallinta on osoitus sellaisen erityisen koulutuksen hankkimisesta, joka antaa tietyt tiedot ja taidot ja jota on osittain yhtenäistetty, mutta joka ei kuitenkaan ole vielä toistaiseksi täysin yhdenmukaistettu. Näissä olosuhteissa koulutusta ei voida yksilöidä muuten kuin alkuperäisellä nimikkeellä, sillä muutoin olosuhteiden erilaisuus kätkeytyisi yhden nimikkeen taakse, mikä vahingoittaisi potilaiden etuja ja mitä ei voitaisi erityisesti perustella sijoittautumisvapauden asettamilla vaatimuksilla.

73. Erilaisten koulutusten välille täytyy siksi voida tehdä ero ja niitä täytyy voida arvioida todellisista lähtökohdista. Tämä vaatimus selittää sen, että vastaanottavalla jäsenvaltiolla on oikeus määrätä, että sen, joka käyttää oikeutta tutkintonimikkeen käyttöön, on käytettävä sitä "sopivassa muodossa, jonka vastaanottava jäsenvaltio määrää", jotta vältyttäisiin siltä, että alkuperä- tai lähtöjäsenvaltion tutkintonimike voisi "sekaantua nimikkeeseen, joka tässä [vastaanottavassa jäsen-]valtiossa edellyttää asianomaiselta lisäkoulutusta, jota kyseinen henkilö ei ole suorittanut." [31] Tämä oikeuttaa myös sen, että "vastaanottavat jäsenvaltiot voivat vaatia, että nimikkeen jäljessä on mainittava sen antaneen laitoksen tai tutkintolautakunnan nimi ja sijaintipaikka." [32]

74. Nämä tekijät selittävät sen, miksi tutkintonimikettä voidaan käyttää vain alkuperä- tai lähtöjäsenvaltion kielellä, ja etenkin, miksi nimikkeen haltijalle ei anneta oikeutta käyttää toista nimikettä, kuten vastaanottavan jäsenvaltion vastaavaa nimikettä.

75. Lisättäköön, että vaikka 10 artiklan 1 kohta edellyttää vastaanottavien jäsenvaltioiden huolehtivan siitä, että 6 artiklan edellytykset täyttävillä muiden jäsenvaltioiden kansalaisilla on oikeus käyttää tutkintonimikettään, [33] se ei mielestäni estä sitä, että samat valtiot voivat myöntää tämän oikeuden, vaikka kyseiset kansalaiset eivät täyttäisikään viimeksi mainitussa artiklassa koulutukselle asetettuja edellytyksiä.

76. Kuten on huomattu, 10 artiklan 1 kohta asettaa jäsenvaltiolle velvollisuuden, jonka soveltamisala määritellään niiden edellytysten kautta, jotka kyseisten kansalaisten on täytettävä voidakseen käyttää oikeutta tutkintonimikkeensä käyttöön. Toisaalta sijoittautumisvapauden vaatimukset oikeuttavat sen, että jäsenvaltioita ei estetä halutessaan hyväksymästä sitä, että lääkäri, joka on saanut toisessa

31 — Direktiivin 10 artiklan 2 kohta.

32 — Direktiivin 10 artiklan 1 kohta.

33 — Katso tämän ratkaisuehdotuksen 37 kohta.

jäsenvaltiossa koulutuksensa, vaikkakin olosuhteissa, joissa hänen ammattinimikettään ei tunnustettaisi, käyttää akateemista nimikettään, edellyttäen, että sitä käytetään alkuperä- tai lähtövaltion kielellä, ja tämä koskee niitä, joiden ammattinimikkeet tunnustetaan.

77. Mielestäni on toivottavaa, että jopa silloin kun yhteisön alueella saaduilla nimikkeillä ei ole suoraa yhteyttä kyseisen lääkärin harjoittamaan erikoisalaan, tämä nimike mahdollistaisi mahdollisimman laajalti asianomaisen ammatin harjoittamisen, samalla kun se turvaa kyseisen lääkärin asiakaskunnan tiedonsaannin, jotta asiakaskunta pystyisi arvioimaan nimikkeen merkitystä ja kattavuutta.

78. Ei varmastikaan ole merkityksetöntä Erpeldingin kaltaisen sisätautien erikoislääkärin asiakaskunnan tai hänen itsensäkään kannalta, että hänellä on oikeus viestittää asiakaskunnalleen olevansa kardiologiaan liittyvän toisen jäsenvaltion alueella saadun tutkintonimikkeen haltija. Joka tapauksessa tämä päätös voidaan jättää jäsenvaltion harkintaan, koska direktiivissä ei oteta kantaa siihen, mitä toimivaltuuksia jäsenvaltiolla on tällä alalla.

Ratkaisuehdotus

79. Näillä perusteilla esitän, että tuomioistuin vastaa seuraavalla tavalla Cour administrativen esittämiin kysymyksiin:

1) Lääkäreiden vapaan liikkuvuuden sekä heidän tutkintotodistustensa, todistustensa ja muiden muodollista kelpoisuutta osoittavien asiakirjojensa vastavuoroisen tunnustamisen helpottamisesta 5 päivänä huhtikuuta 1993 annetun neuvoston direktiivin 93/16/ETY 19 artiklaa on tulkittava siten, että siinä ei estetä jäsenvaltiota, jossa erikoislääkärin ammattia on säännelty,

eväämästä jäsenvaltion kansalaiselta, joka on saanut toisessa jäsenvaltiossa tähän alaan liittyvän erikoislääkärin pätevyystodistuksen ja joka aikoo harjoittaa ammattiaan ensimmäisessä jäsenvaltiossa, oikeutta käyttää jälkimmäisen jäsenvaltion ammattinimikettä, kun alkuperä- tai lähtöjäsenvaltion pätevyystodistus ei vastaa direktiivin 7 artiklassa mainittuja nimikkeitä.

2) Direktiivin 93/16/ETY 10 artiklan 1 kohtaa on tulkittava siten, että vaikkei toisessa jäsenvaltiossa annetun tutkintonimikkeen omaava lääkäri täyttäisikään 19 artiklan edellytyksiä, hänellä on oikeus käyttää tätä tutkintonimikettä vastaanottavassa jäsenvaltiossa ainoastaan alkuperä- tai lähtöjäsenvaltion kielellä, mikä estää tämän nimikkeen käyttämisen vastaanottavan jäsenvaltion kielellä taikka jälkimmäisen jäsenvaltion vastaavan tutkintonimikkeen käytön.